

zatát Szakál-ról (Biharmegye), melyet apró, nem úszó, hanem felálló levelei jellemeznek.

Tuzson János: A *Potentilla reptans* L. forma *aurantiaca* Knaf előfordulása Magyarországon.

U. o. 149—150. old.

L. M. B. L. V. 394. old.

Mágoesy-Dietz Sándor: *Secale stachyrrhizon* Sándor.

U. o. 197—98. old.

A budapesti egyetemi botan. kert herbariumában e néven szerepel a rozsnak egy a budai Svábhegyen termett példája, melynek kalásza a földet érte s magjai ott kicsiráztak.

Varietät sei. Schliesslich wird eine Var. *erectum* von *Nuphar sericeum* von Szakál (Com. Bihar) erwähnt, welche sich durch kleinere, nicht schwimmende, sondern aufrecht stehende Blätter unterscheidet.

Joh. Tuzson: *Potentilla reptans* L. forma *aurantiaca* Knaf in Ungarn.

Ebenda p. 33.

Vgl. Ung. Bot. Bl. V. p. 394.

A. Mágoesy-Dietz: *Secale stachyrrhizon* Sándor.

Növ. Közl. V. (1906) Heft 3, p. 97—98.

Unter diesem Namen befindet sich im Herbar des bot. Gartens der budapester Universität ein Roggenexemplar vom Schwabenberge bei Budapest, dessen Aehre auf den Erdboden zu liegen kam und dessen Samen gekeimt haben. D.

Külföldi botanikai dolgozatok ismertetése.

Referate über ausländische botan. Arbeiten.

Pax F. Beiträge zur fossilen Flora der Karpathen Engler's Botan. Jahrb. 38. Band (1906) III. Heft p. 272—321. Mit 2 Tafeln.

PAX F.-nak a hazánk botanikai kikutatása körül oly nagy érdemeket szerzett breslauer tanárnak fenti ezim alatt ismét megjelent egy hazánk flórájának történetére igen fontos közleménye, melynek első fejezete a feleki palásszéemek ásatag flóráját, a második fejezete a felső Vág völgy tufalagerakódásainak növényi záradékait tárgyalja, a harmadik s negyedik pedig egy új erdélyi ásatag fenyőnek, a *Pinus transsylvanica* PAX-nak s a *Palmorylon*

A. a. o. ist abermals ein wertvoller Beitrag zur Geschichte der Flora unseres Landes aus der Feder des um die Erforschung der ungarischen Flora so verdienten breslauer Professors F. PAX erschienen.

Der erste Teil behandelt die fossile Flora der Schieferkohle von Felek, der zweite jene der Tuffablagerungen des oberen Waagtales, der dritte u. vierte endlich enthält die Beschreibung einer neuen fossilen Kiefer, *Pinus transsylvanica* PAX

Hillebrandtii PAX et LINGELSH. nevű új pálmafajnak tartalmazza a leírását.

A feleki ásatag flóráról szóló fejezet örvendetes módon kiegészíti a feleki szénflórára vonatkozó, HERBICH FR.-nek, STAUB-nak s másoknak köszönhető ismereteinket. PAX beható és körültekintő vizsgálatainak eredményeképpen a feleki szénflóráját jégkorszakbelinek mondja, s evvel beigazolja bold. STAUB tanárnak nézetét, a ki a feleki szénflórát szintén jégkorszakbelinek mondotta. PAX szerint a feleki szén flórája a hegyi régióban, a luezfenyő alsó határa körül keletkezhetett, növényi maradványaiszerint azonban két alkatrészből áll, t. i. a helyszínen termett vízfőra maradványaiból s egy jégkorszakbeli flóra jellemző maradványaiból, melyek azonban nem termettek azon a helyen, a melyen a feltételezett feleki tó, mely a szénnek főalkatőrészeit szolgáltatta, létezhetett, hanem legalább is 400 m.-el magasabban. A PAX gyűjtötte növényi maradványok között legérdekesebb a *Cyperaceák* egy új nemzetségének, a *Cyperocarpus uncinatus* PAX termésének felfedezése, melynek rajzát a IV. táblán közli. A második fejezetben tárgyalt növények közül kiemelendők a lueskii tufákban talált azon növények (*Cotinus*, *Astragalus hamosus*), melyek arra engednek következtetni, hogy ezen lerakódás oly időből származik, a midőn a Kárpátok ezen részében a mainál melegebb éghajlat uralkodott; Pax szerint valamely interglacial-

und einer neuen Palmoxylon-Art, *Palmoxylon Hillebrandtii* PAX et LINGELSH.

Der Abschnitt, welcher der fossilen Flora von Felek gewidmet ist, ergänzt in erfreulicher Weise unsere diesbezüglichen Kenntnisse, welche wir FR. HERBICH, STAUB u. A. verdanken. PAX bezeichnet auf Grund seiner sehr eingehenden und umsichtigen Forschungen die Kohlenflora von Felek als glacial, wodurch die diesbezügliche Ansicht STAUB's bekräftigt wird. Die Felek-er Kohlenflora ist nach PAX in der Bergregion etwa in der Höhe der unteren Grenze der Fichte entstanden; sie enthält aber zweierlei Bestandteile, nämlich Ueberreste einer an Ort u. Stelle entstandenen Wasserflora und Ueberreste einer typischen Glacialflora, welche jedoch nicht an der Stelle des angenommenen Felek-er Sees entstanden ist, sondern cca. 400 m. höher. Der interessanteste Fund unter den von PAX gefundenen Ueberresten sind zweifellos die Früchte einer neuen *Cyperaceen*-Gattung, welche PAX *Cyperocarpus* nennt und auf Taf. IV. abbildet.

Von den im zweiten Abschnitte der Arbeit erwähnten Pflanzen sind die in dem Tuff von Lueski konstatierten Reste von *Cotinus* und *Astragalus hamosus* hervorzuheben, welche aus einer Zeitperiode stammen müssen, als in diesem Teile der Karpathen ein wärmeres Klima geherrscht hat; nach PAX stammen sie aus einer interglacialen Periode. Die Ablagerungen von Lueski stammen

cialis korból. A lucskii lerakodások azonban nem mind egy korszakbeliek, mert egy másik lucskii kőbányában talált maradványok PAX szerint a harmadik jégkorszak korából erednek. Feltűnő a *Lonicera alpigena* L. leveleinek a felfedezése, mely növény a Kárpátok ezen részében mai napon már nem fordul elő (újabbán senki sem találta). A PAX vizsgálta fehérpataki (revuczavölgyi) tufalera-
kodásból származó növények arra engednek következtetni, hogy ezen lerakodás új keletű. A rojkovi (Kralován m. Árva m.) tufalera-
kodásban a kocsánytalan tölgynek hajdan a luczfenyővel való szokatlan társulása állapítható meg.

Az új ásatag fenyő tobozát KIMAKOVICS M. a nagyszebeni muzeum igazgatója, fedezte fel Segesvár mellett a fiatalabb tertiár rétegekben. PAX szerint közel rokona a kétes *Pinus Kotschyana* UNG.-nek.

A *Palmoxylon Hillebrandtii* PAX et LINGELSH. nevű új ásatag pálma törzsének leírt darabja Köhalom tertiár rétegeiből való.

Pax Nándor tanár a Jahresbericht der schlesischen Gesellschaft 1905. évfolyamában 16 növényt sorol fel hazánkból, melyeket érdekességük miatt itt felemlítünk:

Orchis maculata × *Gymnadenia conopsea* (in pratibus montanis circa Zlichó prope Illava); *Salix Lapponum* L. (in valle «Trümmertal» Tatrae); *Salix silesiaca* × *hastata* (Vurfu Pietrosa prope Borsa); *Salix herbacea* × *retusa* (Tátra, ad 5 lacus vallis Kistar-pataki völgy); *Salix reticulata* × *Myrsinites* (ad «Portam ferream» Alpinum Bélaënsium); *Dentaria glandulosa* × *enneaphyllos* (Palud-nica pr. Liptó-Szt.-Miklós); *Pirus Aria* × *torminalis* (Piatra Rosie

aber nicht alle aus derselben Periode; die Funde aus einem anderen Steinbruche weisen auf die Periode der dritten Eiszeit. Auffallend ist die Entdeckung der Blätter von *Lonicera alpigena*, welche Pflanze jetzt in diesem Teile der Karpathen fehlt, (wenigstens in neuerer Zeit von Niemanden gefunden worden ist). Die Untersuchung einer Tuftablagerung im Revuca Tale ergab, dass sie recent sei.

Die Untersuchung der Rojkov-er Ablagerung (bei Kralován im Árvaer Com.) ergab Beweise eines sehr auffallenden Zusammenlebens der stiellosen Eiche mit der Fichte. Die Zapfen der neuen fossilen Föhre hat M. v. KIMAKOVICS, Director des Nagy-Szeben-er Museums, im jüngeren Tertiär bei Segesvár entdeckt. Nach PAX gehört sie in die Verwandtschaft der zweifelhaften *Pinus Kotschyana* UNG. Das Stammstück der neuen Palme, *Palmoxylon Hillebrandtii* PAX et LINGELSH. stammt aus dem Tertiär von Köhalom.

Prof. Ferd. Pax veröffentlicht im Jahrgange 1905 der Jahresberichte der schles. Gesellschaft eine Reihe interessanter Pflanzenfunde aus Ungarn, welche hier angeführt werden mögen:

pr. Petrozsény): *Pirus Aria* × *Aucuparia* (Fátra, infra Oszada; Tátra, in valle Demenova; ad thermas Herkulis); *Mercurialis ovata* STBG. et HOPPE (Paludnica pr. Liptó-Szent-Miklós); *Hieracium macranthum* TEN. (Lunca ciasa prope Borsabánya; Retyezát, inter Gurazlatye et lacum Zenoga); *Hieracium bupleuroides* × *vulgatum* (Demenovska Hola pr. Liptó-Szent-Miklós); *Hieracium bupleuroides* × *tridentatum* (in monte Popova pr. Vernár); *H. bupleuroides* × *prenanthoides* (in monte Popova pr. Vernár); *H. Engleri* UECHTR. (in rupibus calc. montis Krivan minoris loco Belska Dolina; Piatra Rei ad Rodnam); *H. pseudalbinum* UECHTR. (Tátra; Kis-Tarpatak-völgy); *H. corymbosum* FR. (Tátra; inter Pumilionem montis Bástya in valle Mengusfalvi völgy).

Zahlbruckner Dr. A.: Neue Flechten (Uj zuzmók).

Annales Mycologici IV. 1906. 486—490.

Országunkból leirt új fajok:

Aus unserem Lande neu beschriebene Arten:

Catillaria (sect. *Biatorina*) *croatica* A. ZAHLBR. Croatia, in monte Bitoraj (ad corticem Fagi) et ad pedem montis Levurdica supra Jelenje gornje ad corticem Aceris (detexit J. SCHULER); *Catillaria* (sect. *Eucatillaria*) *flavosorediata* A. ZAHLBR. in saxosis calc. vallis Recina pr. Fiume, ad molinam Zakalj (detexit J. SCHULER).

Harald Lindberg: Iter Austro-Hungaricum. Verzeichnis der auf einer Reise in Oesterreich-Ungarn im Mai und Juni 1905 gesammelten Gefässpflanzen. Helsingfors 1906 (Sep. Abd. aus «Öfversigt af Finska Vetenskaps-Societeten Föreläsningar XVIII. Nr. 13).

A wieni kongressus alkalmával rendezett botanikai utazások alkalmával gyűjtött növényeknek ezen jegyzéke systematikus sorrendben sorolja fel a megfigyelt fajokat, tekintet nélkül arra, vajjon a megjelölt termőhelyről ismeretesek-e vagy sem.

A jegyzék gazdagsága s az a körülmény, hogy a szerzőnek sikerült egyes vidékekre nézve új növényeket, sőt néhány újdonságot is felfedeznie, nemesak a szerzőnek a gyűjtés körül kifejtett rendkívüli szorgalmáról és buzgóságáról, hanem botanikai éles látásáról is tanuskodik. A gyűjtött anyag feldolgozása igen gondos és alapos; egyes növénycsoportra vonatkozó értékes tanulmányo-

Diese Aufzählung der während der Congress-Reisen gesammelten Pflanzen enthält ein systematisches Verzeichnis aller vom Verf. beobachteten Pflanzen ohne Rücksicht, ob sie von den angegebenen Stellen bereits bekannt sind, oder nicht.

Der Reichtum des Verzeichnisses, die Entdeckung einiger für einzelne Gebiete neuer Pflanzen, sowie einiger Novitäten zeugen nicht nur vom ausserordentlichen Fleiss, sondern auch von dem botanisch geschulten Blick des Verfassers. Die Bearbeitung des Materiales ist eine sehr gewissenhafte und enthält wertvolle Studien über einzelne Pflanzengruppen.

Bezüglich einzelner aus Un-

kat is tartalmaz. Néhány Magyarországra vonatkozó adatra vonatkozólag ref. megjegyzi, hogy a Bazias vidékéről említett «*Phleum Micheli*» csakis *Phl. montanum* C. KOCH lehet, továbbá, hogy a *Dactylis glomerata* L. * *pendula* DREJ. hazánkra nézve nem új, mert már a «Magyar füvek gyűjteménye» 72. sz. a. kiadódott; új ellenben a *Glyceria nemoralis* UECHTR. et KÖRN. Herkulesfürdő vidékén. A *Triticum cristatum* (L.) SCHREB. v. *imbricatum* M. B. voltakép *Linne* típusának felel meg, s nem ez különböztetendő meg, hanem a csupasz polyvás alakja; a triesti *Muscari botryoides* (L.) MILL. alighanem *M. Kernerii* MARCHES.; a budapesti *Gypsophila fastigiata* L. minden valósz. szerint *G. arenaria* W. K.; a *Trifolium medium* L. «f.» *sárosiense* HAZSL. Bazias mellett új; a herkulesfürdői *Seseli (Libanotis) «sibirica»* bizonyára a *L. leiocarpa* (HEUFF.); az ugyanonnan említett *Athamanta rupestris* pedig az *Athamanta rupestris* től 2—3 olajjártos terméshornyaiban lényegesen eltérő ú. n. «jó» faj; végül, hogy a *Galium Heuffelii* BORB. nem lehet synonymja a *G. pseudoaristatum* SCHUR-nak (ENUM. 282. old. «caulibus laevibus», stb.)

garn angegebenen Pflanzen bemerkt Ref., dass «*Phleum Micheli*» von Bazias doch nur *Ph. montanum* sein kann, dass *Dactylis glomerata* L. * *lobata* DREJER aus Ungarn schon in den «Gramina Hungarica» No. 72 ausgegeben worden ist, dass *Glyceria nemoralis* UECHTR. u. KÖRN. für die Flora von Herkulesbad neu ist, dass *Triticum cristatum* (L.) SCHREB. var. *imbricatum* MB. eigentlich dem Typus des *T. cristatum* (L.) entspricht und die kahlspelzige Form davon abzutrennen ist, das *Muscari botryoides* (L.) MILL. v. Triest wohl *M. Kernerii* MARCHES. sein dürfte, dass *Gypsophila fastigiata* L. v. Budapest wahrscheinlich *G. arenaria* W. K. ist, dass *Trifolium medium* L. «f.» *sárosiense* HAZSL. für das untere Donautal (Bazias) neu ist; dass *Seseli (Libanotis) «sibirica»* von Herkulesbad gewiss *L. leiocarpa* (HEUFF.) ist, dass *Athamanta rupestris* v. Herkulesbad *A. hungarica* BORB. eine von *A. rupestris* durch 2—3-striemige Fruchttälchen verschiedene sog. «gute» Art ist, endlich, dass *Galium Heuffelii* BORB. kein Synonym von *G. pseudoaristatum* SCHUR. (nach der Beschreibung in Enum. p. 282 «caulibus laevibus» etc.) sein kann. D.

A kir. magy. Term.-tud. Társ. növénytani szakosztályának 1907. január hó 9-én tartott ülése.

Sitzung der botan. Section der k. ungar. naturwiss. Gesellschaft am 9. Jänner 1907.

1. Hollós László: «Új gombák Kecskemét vidékéről»

1. Mágócsy-Dietz legt die Arbeit L. Hollós's über «Neue

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1907

Band/Volume: [6](#)

Autor(en)/Author(s): Anonymous

Artikel/Article: [Külföldi botanikai dolgozatok ismertetése. Referate über ausländische botan. Arbeiten. 96-100](#)